

2. Залознова Ю. Методическое обеспечение совершенствования организации сбытовой деятельности угледобывающих предприятий Украины / Ю. Залознова, Н. Трушкина // *Baltic Journal of Economic Studies*. – 2017. – Vol. 3, № 1, – Р. 36-44.

3. Трушкіна Н.В. Збутова діяльність вітчизняних вугледобувних підприємств: тенденції та сценарії розвитку / Н.В. Трушкіна // *Інноваційна діяльність та економічна безпека підприємств: колективна монографія* / За заг. ред. Л.М. Савчук, Daniel Fic. – Дніпро: Пороги, 2017. – С. 369-377.

СУЧАСНИЙ СТАН ОПОДАТКУВАННЯ ПЕНСІЙ В УКРАЇНІ

І.І. Писаренко, студент
Науковий керівник: Т.А. Калита, асистент
Університет державної фіскальної служби України

Пенсійне забезпечення є важливою складовою соціальної політики держави й одночасно вважається невід'ємним компонентом системи соціального захисту і соціальної безпеки. Від ефективності цієї системи залежить добробут населення та рівень стабільності в суспільстві. Пенсійне забезпечення є домінуючою складовою соціального захисту населення і виступає як базова й важлива гарантія стабільного розвитку суспільства, оскільки охоплює одночасно інтереси як працездатного, так і непрацездатного населення. Саме пенсійне забезпечення розглядається як особливий складовий елемент соціальної функції держави, оскільки покликане задовольняти матеріальні потреби тих верств населення, які відповідно до чинного законодавства мають право на отримання пенсії.

Дослідження оподаткування пенсій в Україні присвячено багато наукових праць. Фундаментальні питання оподаткування пенсій досліджували такі вчені, як А. Аврамов, М. Ващин, Р. Гуріна, Б. Добровольський, А. Дискіна, А. Коваленко, В. Осецький, К. Пугач, О. Шевченко, та інші.

Виплати пенсій за останній період зазначили декількох змін, а саме: у 2016 році мінімальні пенсійні виплати зросли із 1074 грн (станом на січень) у два етапи: з 1 травня – до 1130 грн та з 1 грудня – до 1208 грн. Водночас максимальний розмір пенсії поточного року зафіксовано сумою 10 740 грн, але це стосується тих пенсій, які призначаються, починаючи з 1 січня 2016 року. Пенсії працівникам льотного та льотно-випробного складу, освіти, охорони здоров'я й соціального забезпечення, артистам призначатимуться не лише за наявності визначеної

законом вислуги років на цих посадах. Відтепер право на пенсію за вислугу років такі категорії громадян мають після досягнення певного віку. Відтак, запроваджується поетапне встановлення пенсійного віку залежно від дати народження: з 45 до 50 років (для льотного та льотно-випробного складу); з 50 до 55 років (для працівників в галузі освіти, медиків, артистів).

Мінімальний розмір пенсії за віком (за наявності у чоловіків 35 років, у жінок – 30 років страхового стажу) у 2017 році становить: з 01.01.2017 р. – 1247 грн, з 01.05.2017 р. – 1312 грн, з 01.12.2017 р. – 1373 грн.

Із 1 січня по 31 грудня 2017 року розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством) не може перевищувати 10 740 грн.

Згідно з Податковим кодексом України щороку на початку звітного податкового року змінюється розмір пенсії, яка є базою оподаткування. У 2017 році базою оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором є розмір пенсії, що перевищує 12 470 грн на місяць (у 2016 році – 10 740 грн.).

Із 01.01.2017 р. пенсію виплачують так: щомісяця, у строк не пізніше 25 числа місяця, за який виплачується пенсія; виключно в грошовій формі; за зазначеним у заяві місцем фактичного проживання пенсіонера в межах України [3].

Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір справляються з пенсій/щомісячного довічного грошового утримання, якщо їх розмір перевищує десять розмірів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (в розрахунку на місяць), встановленого на 1 січня звітного податкового року, – в частині такого перевищення. Ставки податку залишається незмінними:

податку на доходи фізичних осіб – 18 % бази оподаткування;

військового збору – 1,5 % бази оподаткування.

Так само незмінним залишається і коло осіб, яким надаються пільги щодо справляння податку – учасники бойових дій, інваліди Великої Вітчизняної війни та члени сімей загиблих (померлих) військовослужбовців [1].

24 грудня 2015 р. в Податковий кодекс внесли деякі зміни в пенсійному оподаткуванню. Якщо пенсія не більше, ніж 3 мінімальних по Україні зарплати, то не буде сплачено додатково податок. Наприклад, для 2016 р. мінімальна зарплата становила 4134 грн. Якщо пенсія реально вище цієї суми, то податок становитиме 15%. Це податок на дохід. Такий податок не для всіх категорій громадян,

пільговиків він не стосується, що прописано в Податковому кодексі. Обмеження стосуються виплати пенсій у тому розмірі, який був раніше, пенсіонерів, які продовжують працювати. Якщо їх пенсія вище, ніж 150% від пенсії громадян-інвалідів. Мінімум 1074 грн., отже, податок вони будуть платити за своєю пенсії вищі, ніж 1611 грн. За законом виплатять точно 85% від пенсії, але не менше, ніж 150% того мінімуму.

Інваліди II або I групи, які по досягненню віку продовжують працювати, то податок сплачувати не будуть. Не поширюється він і на інвалідів, які вважаються учасниками війни III гр. («Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» — це ст. 10 п. №1) [3].

Необхідною умовою створення ефективної системи соціальних гарантій і соціальних стандартів є участь населення країни у їх розробці та схваленні. Винесення на суспільне обговорення питань, що стосуються значної частки населення держави, є природнім для правової соціальної держави. Тим більше, коли мова йде про визначення нормативів, на основі яких буде здійснюватись оцінка якості життя всього населення країни і, відповідно, прийматись рішення про необхідність надання державою за рахунок суспільних ресурсів допомоги у вигляді фінансових коштів, пільг або послуг [2].

Таким чином, поглиблення процесів демократизації українського суспільства, становлення правової й соціальної держави неодмінно призведе до вирішення питання про конкретні форми участі населення в розробці, суспільному обговоренні й схваленні відповідних соціальних нормативів, у тому числі тих, що стосуються пенсійного забезпечення осіб похилого віку (мінімальна пенсія, мінімальна зарплата, прожитковий мінімум тощо).

Список використаних джерел

1. Горюк Н. Пенсійна система України: проблеми і перспективи [Електронний ресурс] / Н. Горюк // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: матеріали I міжнар. наук.-практ. конф. (25-26 квіт. 2016 р., Київ). – К., 2016. – Режим доступу: www.pension.kiev.ua.
2. Куценко В.І. Соціальна безпека в контексті сталого розвитку / В.І. Куценко, В.П. Удовиченко. – Чернігів: видавець Лозовий В.М., 2015. – 656 с.
3. Пищуліна О.М. Криза розподільчої пенсійної системи в Україні та напрями диверсифікації «пенсійного портфеля»: аналіт. доп. / О. М. Пищуліна, О. П. Коваль, А. М. Авчухова. – К. : НІСД, 2016. – 104 с.